

ISRAEL-EU BUSINESS INFORMATION SHEET

גיליון חמישי של העלון

יחסי ישראל האיחוד האירופי

קושי ראשון במו"מ על הליברליזציה בסחר ובשירותים: ישראל מתנגדת לדרישות האיחוד האירופי

במפגש שרי הסחר של האיחוד האירופי ומדינות אגן הים התיכון שנערך במארקש, הוכרז ב-24 במארס על פתיחת מו"מ לליברליזציה של הסחר והשירותים. המהלך הזה נועד להגביר את שיתוף הפעולה ולפיתוח הסחר הבינלאומי, תוך הסרת המגבלות והחסמים.

ישראל כלולה ב"גל הראשון" של מדינות הים התיכון הפותחות במו"מ להסכם סחר ושירותים עם האיחוד האירופי. למגזר השירותים משקל מרכזי בתוצר ובסחר, 30% מסך היצוא הישראלי הינו יצוא שירותים ואילו 25% מסך היבוא לישראל הינו יבוא שירותים. המטרה במו"מ היא להסיר חסמים רבים שקיימים. מדובר בתחום רחב הכולל בתוכו שירותי בנקים וביטוח, שירותי תיירות, שירותים עסקיים, שירותי תחבורה, שירותי הפצה ועוד.

לאחר ההכרזה של שרי הסחר ממדינות הים התיכון ונציגי הסחר האירופי, פיטר מנדלסון, התקיימה סידרה של פגישות. יוסי בכר, מנכ"ל האוצר, נפגש עם פיטר מנדלסון, והבהיר לו כי ישראל מוכנה להיכנס למו"מ על ליברליזציה בתחום הסחר והשירותים. אבל היא מתנגדת לדרישות האיחוד האירופי שכל מה שיוסכם בין ישראל והאיחוד האירופי יהיה בתוקף גם לגבי מדינות הים התיכון. ישראל, הבהיר בכר, אינה מוכנה לתביעות האלה, כי מה שיוסכם בסבב זה של הדיונים יהיה בתוקף גם לגבי מרוקו, מצרים, ירדן, טורקיה ועוד. אין מקום שמדינות אלה תקבלנה אוטומטית את מה שיוסכם, הדגיש.

ישראל ממתינה לקבלת תשובת נציבות האיחוד האירופי להתנגדותה זו. רמירו סיבריאן-אוזל, שגריר האיחוד האירופי בישראל אמר, שהכוונה שבהסכם בין האיחוד האירופי לישראל ישנה כוונה שיהיו סעיפים משותפים להסכמים בין האיחוד האירופי לישראל, בעוד שיהיו סעיפים ייחודיים לישראל ולאחיד האיחוד.

שגריר האיחוד האירופי מסר גם, כי המו"מ צפוי להימשך עד הרבעון הראשון של 2007 מתוך מטרה שאז יוסכם. במהלך המו"מ יהיו פגישות של מומחים, בכירים ושרים. ההערכה שתהיה לפחות שתי פגישות של שרי הסחר באזור.

ישראל יוצגה במפגש מארקש ע"י מנכ"ל האוצר, יוסי בכר, ראש מינהל סחר חוץ בתמ"ת, בועז הירש, נציג משרד האוצר בבריסל, עודד ברוק ונציגי משרד החוץ.

מוקמת לשכת מסחר ישראל- מוסדות האיחוד האירופי

לאחר חבלי לידה ממושכים, עומדת לקום לשכת מסחר ישראל- מוסדות האיחוד האירופי. בראש הלשכה החדשה יעמוד התעשיין גד פרופר מקבוצת אסם.

במהלך השבועות האחרונים, פעל נשיא ארגון הגג של לשכות המסחר הדו-לאומיות, אמנון דותן, להשגת ההסכמה להקמת הלשכה החדשה. היא זוכה לתמיכה של הארגונים הכלכליים, בראשות התאחדות התעשיינים, שסייעו להעמיד תקציב לרשותה.

הלשכה החדשה תפעל לטיפול היחסים עם האיחוד האירופי. היא תהווה הגורם שייצג את המגזר העסקי מול מוסדות האיחוד האירופי בבריסל. עד עתה לא היה גורם מוסדי אשר יכול היה לייצג את המגזר העסקי בבריסל. בין היתר, שוקלים שללשכת המסחר יהיה נציג בבריסל, שיוכל להעביר את עמדותיו של המגזר העסקי לידיעת מקבלי ההחלטות בבריסל וגם להיות אוזן קשבת למה שקורה במוסדות האיחוד ויש לו השפעה על המגזר העסקי הישראלי.

ישראל בכנס המו"פ האירופי של תעשיית הטלקום

ישראל השתתפה לראשונה בכנס המו"פ האירופי הראשון של תכנית סלטיק, תוכנית המו"פ התעשייתי האירופית המובילה בתחום הטלקום. ישראל יוצגה ע"י ד"ר אלי אופר, המדען הראשי של משרד המ"ת.

תוכנית סלטיק הושקה בשנת 2003 ע"י חברות הטלקום הגדולות באירופה. זאת במסגרת תוכנית יוריקה למו"פ תעשייתי באירופה. התוכנית מתנהלת בהיקף תקציבי של כמיליארד יורו. ישראל נמנית על 3 המדינות המובילות בשיעור ההשתתפות בפרוייקטי מו"פ בתוכנית, לצד צרפת וספרד. בשנה האחרונה אישר המדען הראשי כ-10 פרוייקטים במסגרת זו. בין החברות הישראליות המשתתפות בתוכנית זו כקבוצת רד, אי.סי.איי. טלקום, אופטיבייס, אמ-סיסטמס, סטארהום, ויולה נטוורקס, סיבקום, סלאקט, סקופוס ועוד.

ישראל חברה מלאה בתוכנית סלטיק מיום הקמתה. היא מיוצגת ע"י מתימו"פ, מרכז התעשייה הישראלית למו"פ, המפעיל את תוכניות שיתוף הפעולה של המדען הראשי.

דויטשה בנק תורם לקידום הקשרים הכלכליים בין ישראל לאירופה

דויטשה בנק, הבנק הגרמני הגדול, תורם מיליון יורו למרכז הבינתחומי בהרצליה. הכסף מיועד לקידום היחסים הכלכליים וההבנה בין אירופה לישראל. הכוונה לקיים בקרוב דיאלוג עסקי בין אירופה לישראל.

ד"ר טסן פון היידברק, המנכ"ל המינהלי וחבר הנהלת דויטשה בנק, אמר בהרצאה במרכז הבינתחומי כי בעוד שאירופה היא שותף הסחר הגדול ביותר של ישראל, אבל אין זה המצב ביחס להשקעות. ארה"ב היא המובילה בהשקעות בישראל, בעוד שיש השקעות קטנות יותר מאירופה. הוא הדגיש, שיש לפעול לשינוי מצב זה, באמצעות ההסכם על סחר חופשי בין ישראל לאיחוד האירופי. הבכיר מדויטשה בנק מקווה שיהיה שינוי במצב הזה.

מה מתבשל בבריסל?

סמינר למציאת דרכים ליציאה ממשבר החוקה

נציבות האיחוד האירופי מתכננת סמינר בסוף אפריל כדי לחפש דרכים לצאת מהמשבר ביחס לחוקה האירופית. זאת לאחר שבמשאל עם שנערך בצרפת ובהולנד, הצביע הרוב כנגד הצעת החוקה המוצעת.

נשיא נציבות האיחוד האירופי, ז'וזה מנואל בארוסו, מתכוון לנסות בסמינר, שיתקיים ב-28/27 באפריל, למצוא דרך לחדש את הדיון על עתיד אירופה. הסמינר יהיה צעד חשוב בגיבוש התרומה של הנציבות למועצת אירופה שתתכנס ביוני. במהלך הסמינר, ראשי אוסטריה, המשמשת כנשיאה תורנית של האיחוד האירופי, יגישו דו"ח מקיף שיסקור את הדיונים בכל מדינה מאז הדיון הקודם שנערך במועצת אירופה ביוני 2005.

ההערכה היא שנציבות האיחוד האירופי מכינה נייר עבודה פוליטי לסמינר. בנייר זה תצביע על כמה אופציות לקידום נושא החוקה האירופית ויש אפשרות שהמדובר במפת דרכים ביחס לצעדים הנוספים שיש לנקוט.

בהתאם להסכמה בין הנשיאות האירופית לבארוסו, צוות היועצים של נשיא נציבות האיחוד האירופי יגיש מסמך ביחס ליתרונות של חברות באיחוד האירופי. המסמך יכלול כמה עניינים, כהיצע הטיסות הזולות והירידה בתעריפי התקשורת הודות לליברליזציה של שוק התקשורת. במקביל, המזכירות של הנציבות נדרשה לגבש הצעה ביחס למפת הדרכים לטיפול עתידי בחוקה האירופית.

פישוט התקנות בתוכנית מו"פ השביעית

נציבות האיחוד האירופי החליטה לפשט את תקנות ההשתתפות בתוכנית המו"פ שביעית. הפישוט הזה יהיה לעומת הנהלים המכבידים בתוכנית המו"פ השישית.

נציבות האיחוד האירופי קבעה כי יונהגו שלוש צורות של תשלום מענקים: פיצוי לכיסוי ההוצאות, מתן מענקים בבת אחת ומימון ללא ריבית. על פי המדיניות החדשה, כבר עם הנהגת תוכנית המו"פ החדשה יתחילו בפיצוי על הוצאות, ושאר צורות הפיצוי יונהגו במהלך הזמן.

המימון שיינתן ע"י הנציבות יכסה 50% מהוצאות בפועל, מתשלום זה ינכו מענקים שניתנו לכיסוי מחקר ותצוגה. בנוסף, מענקים בגובה של 25% מהוצאות המחקר יינתנו לארגונים מסוימים, כמפעלים קטנים ובינוניים, גופים ציבוריים, מוסדות חינוך תיכוניים וגבוהים וארגוני מחקר ללא מטרות רווח.

תחום נוסף שיינתנו הקלות כדי לצמצם את העומס האדמיניסטרטיבי הוא ביחס להצגת אישורים של רואי חשבון. מספר אישורי רואי החשבון הדרושים יוקטן ביחס לכל הסכם מענק ומשתתף.

הנציבות אף מבטיחה שהמידע יהיה ברור ונגיש ככל שניתן. מספר הדו"חות והיקפם יקטן. גם ימנע הצורך להציג אותו מידע במסמכים שונים.

מקומים מכון טכנולוגי נוסח מ.איי.טי. האמריקאי

נציבות האיחוד האירופי פועלת להקמת מכון טכנולוגי שיתחרה במכון האמריקאי MASSACHUSETTS INSTITUTE TECHNOLOGY. זאת במגמה לתת דחיפה לסביבה האקדמית והיצירתיות באירופה.

אנשי הנציבות מציינים את הצורך לבצע מהפכה בדרך שעוסקים במחקר באירופה. אם לא יתאוששו במהירות, הם מציינים, אירופה תפגר במחקר וביצירתיות אחרי המעצמות החדשות הצומחות באסיה, כהודו וסין. הכוונה שיכוונו את תיאום עבודת המחקר בשורה של תחומים, כאנרגיה, מחשבים ונאנוטכנולוגיה באוניברסיטאות באירופה.

העובדים שינהלו את המכון החדש יפעלו כצוות היגוי מצומצם, שיבחר את הפרויקטים, ואז יבקש מהאוניברסיטאות המשתתפות בפרויקט להשאיל את המחלקות הרלוונטיות לתקופה של עד 15 שנה. המימון לפעולת המכון החדש יושג מתקציב האיחוד האירופי, ממשלות וחברות.

לוח הזמנים להפעלת המכון שנקבע הוא: הקמת המכון תושלם עד שנת 2008, והפרויקטים הראשונים ייקבעו עד שנת 2009. המימון למחקרים האלה יתחיל לזרום משנת 2010.

הכוונה שהמכון הטכנולוגי האירופי יהיה עצמאי. יפעלו למניעת השתלטות חברות גדולות על המכון, באמצעות מתן מענקים כספיים גדולים. כבר נדחתה הצעת ביל גייטס שחברת מייקרוסופט תממן מחקרים של המכון החדש.

מוקמת קרן למחקר טכנולוגי בתחום הצבאי

אנשי נציבות האיחוד האירופי פועלים כדי לשכנע את החברות באיחוד האירופי להיות שותפים בקרן חדשה למחקר טכנולוגי בתחום הצבאי. בדרך זו הם יתחלקו בכיסוי ההוצאות של פיתוח טכנולוגיות צבאיות. עד עתה לא הייתה קרן משותפת כזו בתחום הצבאי.

עד כה, התחום הצבאי לא נכלל במסגרת מאמצי האינטגרציה האירופית. על פי תקנות החברות באיחוד האירופי, למדינה יש את הזכות הריבונית לצייד את צבאה במטרה להגן על האינטרסים החיוניים הדרושים להגנתה.

על פי הבדיקה שנעשתה, ממשלות באירופה מוציאות כיום 5% מהתקציבים הביטחוניים על מחקר ופיתוח חוצה גבולות. כך, למשל, באירופה יש השקעות בפיתוח שלושה מטוסי קרב חדישים יריבים, שוודיה, צרפת וחברה אירופית משותפת. יש גם 3 תוכניות מו"פ לפיתוח מזל"טים ועוד 20 תוכניות מו"פ לפיתוח כלי רכב משוריינים.

במהלך השבועות הקרובים יתנהלו דיונים עם הממשלות האירופיות ביחס להקמת הקרן החדשה הזו. ההנחה היא שבאמצע מאי יוכלו להגיע לסיכומים ולקבוע לוח זמנים לתחילת עבודתה של הקרן החדשה, שהמימון יתקבל מהמדינות המשתתפות. הודגש, שההשתתפות בקרן החדשה תהיה וולונטרית.

רישיון נהיגה אירופי

שרי האיחוד האירופי אישרו הנהגת רישיון נהיגה אירופי אחיד. הוא יחליף 110 רישיונות נהיגה הנהוגים במדינות האיחוד האירופי.

הנהגת רישיון הנהיגה האירופי היה כרוך בדיונים ממושכים ובמשברים. אחד מהם היה ביחס לתוקף רישיון הנהיגה. גרמניה, למשל, התנגדה שהרישיון החדש יהיה בתוקף רק 10 שנים. הפשרה הייתה שכל מדינה באירופה תוכל להחליט על תוקף רישיון הנהיגה- 10 עד 15 שנה.

רישיון הנהיגה החדש יונהג בשנת 2012. הוא יהיה במתכונת של כרטיס אשראי, עם תצלום שיעודכן מדי פעם ובאמצעות שבב בכרטיס ימנע זיוף. במקביל, מניחים שרישיונות הנהיגה הישנים יעלמו בהדרגה עד שנת 2032.

מה קורה באיחוד?

מנהיגי אירופה ימשיכו ברפורמות להאצת הצמיחה הכלכלית ויצירת מקומות עבודה

בפסגה של ראשי האיחוד האירופי, שהתקיימה ב-24-23 במארס, הוחלט להמשיך בקצב מואץ ברפורמות כלכליות כדי להאיץ את הצמיחה הכלכלית ויצירת מקומות עבודה. הפעילות הזו תימשך למרות צעדי המחאה בצרפת כנגד תוכניות לשינוי בחוקים לגיוס עובדים צעירים ופיטוריהם.

ראשי האיחוד החליטו לפעול ליישום חבילת הרפורמה, הידועה כליסבון אג'דנה, כי הוא המפתח ליכולת הכלכלית של מדינות האיחוד להתמודד עם השינויים בכלכלה העולמית, ובמיוחד עם התחרות המחריפה עם מדינות אסיה. כדי לשמור על המודל החברתי האירופי, הדגישו ראשי 25 מדינות האיחוד האירופי, חייבת אירופה ליצור צמיחה כלכלית מואצת יותר, רמה גבוהה יותר של תעסוקה והתפוקה יחד עם חיזוק ההגנה הסוציאלית. המטרה היא להגדיל את שיעור התעסוקה במדינות האיחוד בהיקף של 2 מיליון עד לשנת 2010.

עתה הוחלט ע"י מנהיגי האיחוד האירופי שיבצעו תוכנית מקוצצת של ליסבון אג'דנה שתתרכז בהגדלת מספר המשרות ובהאצת הצמיחה. זאת לאחר שהתוכנית המקורית לא השיגה את התוצאות המקוות. עתה סיכוייה של התוכנית המקוצצת להתבצע הם טובים יותר, כי כל מדינה קבעה את תוכניתה, כאשר תוכנית הרפורמה מחוייטת לצרכים הלאומיים.

מנהיגי האיחוד האירופי סיכמו כי ימליצו על המודל הדני, הידוע בשם flexicurity, המגן על העובד מאשר מקום עבודתו כמודל שיאומץ בארצותיהם. ישנה הסכמה שניתן להציל מקומות עבודה ע"י תחרותיות רבה יותר.

התברר, כי למרות שהייתה התקדמות בהקטנת גרעונות בתקציבים, יש עדיין ל-12 מדינות באיחוד גרעונות גדולים. מנהיגי אירופה תבעו לפעול להורדה מהירה של הגרעונות האלה.

גם הייתה הסכמה בין מנהיגי האיחוד האירופי, שבסוף השנה יוצעו לצעירים מקומות עבודה, חניכות או הכשרה במשך ששת החודשים לאחר עזיבת בית הספר. תקופת הכשרה זו תקוצץ לארבעה חודשים בשנת 2010.

אור ירוק לליברליזציה של השירותים

מנהיגי האיחוד האירופי נתנו אור ירוק לנציבות האיחוד האירופי לגיבוש הצעה סופית של הדירקטיבה של ליברליזציה של השירותים. ההצעה תהיה מבוססת על החוק לפתיחת השוק הפנימי בשירותים (הצעת החוק מופיעה בפרק הפרלמנט האירופי).

נשיא האיחוד האירופי, הקאנצלר האוסטרי וולפגנג שוסל אמר במפגש בבריסל, כי המשמעות היא שנוסח החוק שאושר בפרלמנט יגיע ליישום. הקאנצלרית הגרמנית, אנגלה מארקר, שיבחה את ההסכמה שהושגה, לאחר שברלין הייתה שחקנית ראשית בהשגת הפשרה בפרלמנט. אף נשיא צרפת שיראק אמר, כי צרפת תומכת בגרסה החדשה של חקיקת השירותים.

החלטת מנהיגי אירופה לתמוך בהצעת החוק שאושרה בפרלמנט האירופי מהווה מכה למדינות עם גישה ליברלית כבריטניה, אירלנד והולנד. הן ציפו לחוק ליברלי אמביציוני.

מדיניות אנרגיה מתואמת

ראשי האיחוד האירופי החליטו על מדיניות אנרגיה מתואמת. הם יפעלו בתיאום בכל הנושאים שעל הפרק, כולל ניהול שיחות עם רוסיה, אחת מספקיות הנפט החשובות למדינות האיחוד האירופי. הדיון בנושא האנרגיה היה בעקבות משבר הגז שהיה בין רוסיה לאוקראינה, אשר שיבש את הספקת הגז לאירופה.

לאור חילוקי הדעות שנתגלו בין כמה ממדינות האיחוד האירופי, קבע כי יהיה תיאום מוגבר בין מדינות האיחוד בנושאי האנרגיה. במיוחד לגבי דיונים עם ספקי אנרגיה, דאגה להספקת מקורות אנרגיה למדינות באיחוד ולהסרת חסמים המעלים מחירים.

למעשה, הוחלט להנהיג מדיניות אנרגיה משותפת למדינות האיחוד. יפעלו לגוון את מקורות האנרגיה וישקלו לאחסן כמויות גדולות יותר של גז ונפט לתקופות של משבר. הודגש, כי אתגרי האנרגיה למאה ה-21 מחייבים תגובה אירופית משותפת, הודגש.

הנהגת היורו העלתה המחירים

מחקר של הבנק האירופי המרכזי קובע, כי הנהגת היורו העלתה את המחירים בחלק מהמדינות שעברו למטבע האירופי האחד. במיוחד בולטת עלית המחירים שהייתה בבלגיה, לוקסמבורג ויוון בשל החישוב הלא קל בהמרת המטבע המקומי ליורו.

על פי המחקר, הצרכנים ניצבו בפני הצורך לבצע חישובים חשבונאיים בהמרת מטבעותיהם ליורו. מצב זה יצר את ההזמנות לסוחרים ולגורמי שיווק להעלות את המחירים. במדינות שבהן החישוב של ההמרה היה מסובך, המחירים של מוצרי מזון והלבשה עלו ותרמו להאצת האינפלציה. אולם במדינות שהמרת המטבע הייתה פשוטה, לא הייתה עליה משמעותית באינפלציה. פעולת ההמרה הפשוטה הייתה בגרמניה, איטליה ופורטוגל.

ממצא של המחקר, שההאצה באינפלציה הייתה במדינות שבתחילה המחירים ביורו היו נמוכים בעקבות ההמרה של המטבע, אבל התייקרו לאחר מכן בקצב מואץ. קבוצת מדינות זו כוללת את יוון, איטליה, פורטוגל וספרד.

על פי סקרים, 93% מתושבי גוש היורו עדיין סבורים שהנהגת היורו תרמה לעלית מחירים. אולם, האינפלציה ירדה במהלך ששת החודשים לאחר שהשטרות והמטבעות של היורו הוכנסו למחזור, לכן הבנק האירופי המרכזי גורס כי אין לו הוכחה סטטיסטית שהיורו גרם לעליה כללית ביוקר החיים.

בריסל תפעל לחיזוק זכויות בעלי המניות

נציבות האיחוד האירופי החליטה לפעול לחיזוק זכויות בעלי המניות האירופאים. התקנות המוצעות יעניקו לרוכשי מניות במדינות האיחוד האירופי זכויות גדולות יותר, מאשר המקובל עד כה.

בדיקה של האיחוד העלתה, ששליש מהון המניות של חברות אירופיות, הרשומות למסחר, מוחזק בידי משקיעים שאינם תושבים באותה מדינה שהחברות נסחרות. המשקיעים לא אחת ניצבים בפני מכשולים כדי לממש את זכויותיהם. המכשולים כוללים אי מסחר במניות לפני אסיפות בעלי המניות, נגישות מוגבלת למידע, ואי יכולת לעיתים לממש זכות ההצבעה באם לא משתתפים באסיפת בעלי המניות.

על פי התקנות המוצעות, חברות יצטרכו לתת הודעות מראש של חודש ימים לגבי אסיפות כלליות, להבטיח שלבעלי המניות יהיה את כל המידע הדרוש בזמן, יקבע שחסימת מניות היא בלתי חוקית אבל תוכל להיעשות רק 30 יום לפני האסיפה הכללית.

גם מוצע לפשט את התקנות ביחס להצבעה באמצעות פרוקסי, ויוצעו כמה דרכים כדי שבעל מניות שלא מגיע לאסיפה יוכל להצביע. התקנות יאפשרו לבעלי מניות שאינם תושבי אותה מדינה להציג שאלות באסיפה הכללית. ואילו משקיעים המחזיקים לפחות מ-5% מהמניות יוכלו לדרוש הבהרות מקיפות מהמנהלים הבכירים וההנהלות של החברות.

רשימה שחורה של 92 חברות תעופה

האיחוד האירופי החליט על רשימה שחורה של חברות תעופה שאינן עומדות בקריטריונים של בטיחות ואחזקת מטוסים. הרשימה השחורה כוללת 92 חברות תעופה שנאסר להן לטוס למדינות האיחוד האירופי.

האיסור על הנחיתות וההמראות של חברות התעופה ברשימה השחורה חלה על 25 מדינות האיחוד האירופי. מעתה יש מדינות תעופה אחידה באיחוד האירופי, ונפסקת התופעה שכל מדינה באיחוד קובעת רשימה שחורה משלה ביחס לחברות התעופה.

מסתבר, שחלק ניכר מחברות התעופה שנאסר עליהן לטוס למדינות האיחוד האירופי הן מאפריקה. יש ברשימה 50 חברות תעופה מהרפובליקה הדמוקרטית של קונגו, 13 חברות מסיירה ליאונה, 6 מסוודילנד ו-3 מליבריה. הרשימה כוללת גם חברות תעופה מקזחסטן ומצפון קוריה.

על פי התקנות החדשות של האיחוד האירופי, חברות התעופה תהיינה חייבות למסור לרוכשי כרטיסים את שם חברת התעופה בה יטוסו. אם יתברר שחברות התעופה כוללת ברשימה השחורה, יוכלו רוכשי הכרטיסים לתבוע החזר הכסף ששילמו.

הפרלמנט האירופי

חוק שוק אחיד אירופי לשירותים - הישג חשוב

אחרי שנתיים של דיונים, אישר הפרלמנט האירופי בקריאה ראשונה את החוק הקובע שוק אחיד אירופי לשירותים. זהו הישג משמעותי לביצוע האסטרטגיה של ביצוע המשימה של הסרת המחסומים הפנימיים על תחום השירותים בתוך האיחוד האירופי.

בהצעה המקורית שהוגשה ע"י נציבות האיחוד האירופי בוצעו שינויים מהותיים. אולם המטרה הסופית נשארה והיא הסרתם של חסמים כדי להשיג את היעד של תנועה חופשית של שירותים. בפרלמנט הובהר חד משמעית, כי החוק החדש (דרקטיבה) לא יפגע בזכויות הסוציאליות של העובדים וגם לא יבוצעו שינויים בחוקי העבודה הקיימים.

החוק על תנועה חופשית של שירותים התקבל בפרלמנט האירופי ברוב של 394, כנגד 215 מתנגדים עם 33 נמנעים. מרכזת הדיונים בנושא זה, אוולין גייבהארדט, ציינה במהלך הדיון במליאת הפרלמנט כי "אנו מטפלים בחלק החשוב ביותר בחקיקה של האיחוד הלאומי, מלבד החוקה. השירותים באירופה חייבים לאפשר תנועה חופשית, בדומה למה שקורה במסחר ובהון".

כמה שינויים משמעותיים היו בהליך החקיקה של החוק החדש. הסעיף המשמעותי של "עיקרון ארץ המקור" הושמט. במקומו החליטו חברי הפרלמנט להוסיף סעיף שבראשו "החופש למתן שירותים".

גם בפרלמנט הוחלט להגביל את היקף החוק החדש. הוא מקיף מספר קטן יותר של שירותים מהצעת החוק המקורית. גם הוגדל מספר הסיבות שמאפשר למדינות החברות להגביל את חופש התנועה של נותן שירות ממדינה חברה באיחוד למתן שירותים בטריטוריה שלהם. כמו כן, גם סעיפי החוק נוסחו שהחוק החדש אינו פוגע בחוקי העבודה במדינות החברות.

תנועה חופשית של שירותים בשוק האירופי הוא אחד מהעקרונות שנקבעו באמנת האיחוד האירופי. כדי להשיג זאת, יהיה צורך להסיר חסמים שונים. אחד מהם הם החסמים המונעים מנותן שירות להקים חנות דומה במדינה אחרת באיחוד. חסם נוסף הוא הצורך כיום מהחובה של נותן שירות ממדינה אחרת להציג מסמך רשמי מהשלטונות המקומיים, המפקחים על השירות המוצע, המאפשר לו לתת שירות גם במדינה שבה הקים את השלוחה של בית העסק שלו.

העיקרון של חופש במתן שירותים בא במקומו של עקרון ארץ המקור. הסעיף בחוק מחייב את המדינות החברות לכבד את הזכות של נותן השירות לספק השירותים ולהבטיח לו את "הגישה החופשית והחופש לקיים את פעילות מתן השירותים בתוך המדינה. אולם הערבות הזו מותנית ע"י מספר חסמים בחופש התנועה של נותני השירותים. למשל, זה לא יהיה אפשרי יותר לחייב נותן שירותים להקים "תשתית מסויימת" באותה מדינה. נותן השירותים לא יחוייב להירשם עם גוף מקצועי ולא ייאסר עליו להשתמש עם הציוד שברשותו למתן השירות. בנוסף, המדינות החברות לא תוכלנה ליישם הסדרים מגבילים בין נותן השירות ומקבלו המונע או מגביל שירות הנותן ע"י עצמאי.

המשמעות היא, שמצד אחד החוק החדש מגביל מהמדינות החברות ליצור חסמים להגבלת התנועה החופשית של שירותים. אבל מאידך, החוק קובע את הנסיבות שהמדינות החברות יכולות להגביל את התנועה באמצעות חוק לאומיים, כחוק האינטרס הציבורי, הביטחון הציבורי, הגנה על איכות הסביבה ובריאות הציבור.

המדינות החברות תוכלנה ליישם את חוקיהם על תנאי תעסוקה, כולל אלה שנקבעו בהסכמי מעסיקים עובדים. יחד עם זאת, השימוש בחוקים המדינתיים חייבים להיות על פי עקרונות אמנת האיחוד: אי אפלייה (כדוגמא לאום), החיוניות (ביטחון ציבורי או הגנה על הבריאות או על איכות הסביבה) ועוד.

הסקטורים המכוסים ע"י החוק החדש: שירותים כלכליים לכל, כשירותי דואר, הספקת מים, חשמל, טיפול בפסולת ועוד. במסגרת החוק יהיו שירותים עסקיים, כמתן ייעוץ ניהולי, מתן אישורי הסמכה ותקנים, שירותי ניהול, פרסום, שירותים להבטחת הקניין הרוחני והשירותים של סוכנים מסחריים.

החוק מקיף גם את מתן שירותים לעסקים ולצרכנים, כסוכני נדל"ן, קבלנות וארכיטקטורה, ארגון ירידים מסחריים, השכרת מכונות וסוכנויות נסיעות. אף החוק כולל שירותי צרכנות, כתיירות, שירותי פנאי, מרכזי ספורט ופארקים לבילוי.

אולם החוק החדש אינו כולל שירותים שהמדינות החברות יחליטו על אי הכללתם. בפרלמנט הוחלט לא לכלול בחוק כשיכונים ציבוריים, תחנות טיפול בילדים ושירותי בריאות פרטיים. בנוסף הוצאו ממסגרת החוק שירותים פיננסיים, שירותי קומוניקציה אלקטרוניים ותחבורה. כמו כן, הוצאו ממסגרת החוק שירותים משפטיים, שירותי אודיו, הימורים והגרלות, נוטריונים ושירותי מיסוי.

השלב הבא

לאחר האישור של הפרלמנט האירופי, עובר החוק לאישור מועצת השרים נשל האיחוד האירופי. במועצה הזו יוחלט לגבי התיקונים שהוכנסו ע"י חברי הפרלמנט. אם התיקונים יאושרו במועצת השרים, ילבש החוק לבוש סופי ויועברו לביצוע. אם במועצת השרים תהיה התנגדות לחלק מהתיקונים, הצעת החוק תוגש לפרלמנט לקריאה שניה.